

Sčítání lidu, domů a bytů 2011

Sčítání lidu, domů a bytů se v České republice uskuteční na jaře 2011. Rozhodným okamžikem, ke kterému sčítání proběhne, bude půlnoc z 25. na 26. března 2011. Poprvé v historii se budou sčítat všechny země EU z nařízení Evropské komise v jeden společný rok. Náklady na sčítání lidu jsou v České republice přibližně 250 Kč na osobu (tedy cca 10 EUR na jednoho obyvatele, což je při tomto způsobu sčítání částka v Evropské Unii obvyklá).

Novinky sčítání lidu 2011

Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 přinese celou řadu novinek, které souvisejí s tím, jak se vyvíjejí informační technologie, ale také se zkušenostmi z předchozích sčítání:

- Formuláře pružně reagují na vývoj ve společnosti a s tím související legislativní opatření, nově tak přibude např. dotaz na registrované partnerství.
- **Český statistický úřad při sčítání lidu 2011 žádným způsobem nezjišťuje vybavenost domácností ani jejich příjmy a výdaje.** Ve sčítacích formulářích tak nejsou žádné otázky na vlastnictví ledničky, automobilu, chaty, televizoru ani dalších věcí. Z hlediska vybavení domácnosti je pro statistiku důležitá pouze otázka, zda má rodina možnost využívat osobní počítač a připojení k internetu.
- Nově bude možné vyplňovat elektronické sčítací formuláře na internetu a odesílat je on-line nebo prostřednictvím datových schránek. Tento způsob předávání informací patří v současnosti mezi nejbezpečnější vůbec.
- Sčítacími komisaři budou asi v 95 % případů pracovníci České pošty.
- Právníkům osobám bude ČSÚ ve většině případů posílat domovní a bytové listy prostřednictvím datových schránek.
- V době ostrého sčítání v roce 2011 bude všem k dispozici bezplatné telefonní centrum s operátory, kteří budou připraveni pomoci se všemi dotazy o sčítání.
- Na podzim 2010 se ve školách v celé republice uskutečnilo tzv. Minisčítání, ve kterém si mohli žáci a studenti zábavnou formou vyzkoušet práci se statistickými daty a také zjistit, jak jsou tyto údaje užitečné a zajímavé.

Generálka na Sčítání lidu

V České republice se letos od 6. dubna do 7. května uskutečnilo zkušební sčítání lidu. Celkem 6,4 % obyvatel využilo možnost odeslat formuláře elektronicky přes internet, ostatní zvolili klasickou cestu a vraceli formuláře komisařům nebo je posílali poštou.

Pro zkušební sčítání vybrali statistici 0,5 % obyvatel České republiky, aby prověřili všechny potřebné procesy před ostrým sčítáním v příštím roce, otestovali srozumitelnost a přehlednost formulářů a vyzkoušeli nové techniky skenování dat. „Sčítání lidu se na našem území provádí pravidelně od roku 1869. Letos se poprvé v historii testovalo i elektronické vyplňování sčítacích on-line formulářů na internetu, které bude při sčítání příští rok úplnou novinkou,“ upozorňuje místopředseda Českého statistického úřadu Stanislav Drápal. „**Samotné informace z dotazníků nebyly při zkušebním sčítání tím nejdůležitějším, zaměřili jsme se hlavně na srozumitelnost otázek a formulářů. Výstupem byla zpráva, jaké procesy je potřeba pro ostré sčítání zlepšit a kde jsou slabá místa nových systémů.**“

Historie sčítání lidu

Sčítání lidu patří k nejstarším statistickým akcím vůbec. Na našem území se soupisy obyvatel tvořily už ve středověku, kdy sloužily panovníkům k vojenským a daňovým účelům. Zpočátku zahrnovaly pouze část populace. Za vůbec nejstarší dochovaný soupis na českém území je považován soupis majetku litoměřického kostela z roku 1058, který je součástí zakládací listiny knížete Spytihněva II. Za významný mezník pak lze označit rok 1753, kdy byl vydán patent císařovny Marie Terezie o každoročním sčítání lidu. Novou kapitolu v historii sčítání obyvatelstva v habsburské monarchii zahájilo sčítání provedené v roce 1754. Poprvé se konalo současně a jednotně na celém území soustátí.

Rozsah informací i kvalita dat se začala významně zvyšovat od roku 1869, kdy se uskutečnilo první moderní sčítání lidu na našem území. Jediné sčítání, které se v novodobé historii Československa nekonalo, bylo v roce 1940 kvůli 2. světové válce.

Ondřej Kubala

tiskový mluvčí projektu Sčítání lidu, domů a bytů 2011